МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПІЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
15 травня 2025 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:
Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);
Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;
Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;
Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2025

БОКША Н. І., ЗАБИШНИЙ С.С. **ВЛАСТИВОСТІ СУЧАСНИХ ТРИКОТАЖНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА КОНСТРУКТИВНЕ І ТЕХНОЛОГІЧНЕ ВИРІШЕННЯ ОДЯГУ** 264
БОКША Н. І., ЛОЗИНСЬКА Т.А., СЕМЕДІЙ І.І. **FAMILY LOOK ЯК НАПРЯМ У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙН ПРОЕКТУВАННІ ДИТЯЧОГО ОДЯГУ** 266
БОРА Н. Ю. **ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ МАРКЕТИНГУ ЯК ФАКТОР АДАПТАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ** 268
БОРА Н. Ю., ЙОВБАК К. **СУЧАСНІ МАРКЕТИНГОВІ ПІДХОДИ ДО ПРОСУВАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ** 271
БОРА Н. Ю., МАЦАНИН А. **УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ** 274
БОШОТА Н., МАРУК І. **ІНВЕСТИЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПРОЦЕСАМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІЙ ТА ГРОМАД** 276
БРАТЮК В.П, КАРАБИНЬОШ С. В. **ЕФЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СТРАТЕГІЇ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ** 278
БРАТЮК В.П., МЕШКО Ю.Ю. **ТЕНДЕНЦІЇ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ** 281
БРОДОВИЧ Ю.Р., БРОДОВИЧ В.Ю. **БІОТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЧИЩЕННЯ ДОВКІЛЛЯ: ПОТЕНЦІАЛ І ВИКЛИКИ В УМОВАХ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ** 284
БРОДОВИЧ Ю.Р., БРОДОВИЧ В.Ю. **ВИКОРИСТАННЯ БІОТЕХНОЛОГІЙ У БІОРЕМЕДІАЦІЇ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОЧИЩЕННЯ ДОВКІЛЛЯ** 287
ВАСЕРУК Р.Г., ЛІНТУР І.В. **ІННОВАЦІЇ В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТРАНСПОРТУ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ** 289
ВАСЕРУК Р.Г., РЕМЕЗ В. **ІНОВАЦІЇ, ЯКІ ЗМІНЮЮТЬ ТРАНСПОРТ СЬОГОДНІ** 292
ДІДОВИЧ О.О., ВАСЬКО А.С. **ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ГІРСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ** 294
ВОЛОДЬКО Ю., КОВАЛЬ Т. **ШТАНИ ЖІНОЧІ – ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ОГЛЯД** 296
ГАВРИЛЕЦЬ В.М., КОРОЛОВИЧ О.О. **ЕВОЛЮЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО СТРАТЕГІЧНИХ ПІДХОДІВ** 299
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., ГЕРЕВИЧ В. В. **ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСТАВОК В УКРАЇНІ ТА СВІТІ** 301
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., МЕЛЬНИК Д. **ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПОЛІГРАФІЧНОГО РИНКУ НА ЗАСАДАХ МАРКЕТИНГУ** 302
ГАЛАЙ Ю.М., ГОЛОВАЧКО В.М. **АНАЛІЗ ЕФЕКТУ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЯ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО** 304
ГЕРАСИМОВ В.В., МОЛНАР О.О., ШПАК І.І. **ЗАСТОСУВАННЯ ULP МІКРОНТРОЛЕРІВ ПРИ РОЗРОБЦІ IoT ПРИСТРОЇВ В ОБ'ЄКТАХ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ** 306
ГЕРАСИМОВ В.В., ПУПЕНА І.І., ЛОЯНИЧ С.А. **ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ РОБОТОТЕХНІКИ** 308
ГЛАДИНЕЦЬ Н.Ю., ДЕРБАК Є.В. **ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НБУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ** 310
ГЛАДИНЕЦЬ Н.Ю., ЛУКАЧИНА Є.І. **ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО**

УДК 330.322:332.12:502(043.2)

БОШОТА Н.,
кандидат економічних наук, доцент кафедри
готельно-ресторанної та музейної справи,
Мукачівський державний університет,
МАРУК І.,
спеціаліст, аспірант,
Мукачівський державний університет,

ІНВЕСТИЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПРОЦЕСАМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІЙ ТА ГРОМАД

У контексті глобальних викликів, спричинених змінами клімату, урбанізацією, військовими конфліктами та соціально-економічною нестабільністю, збереження стійкості територій та громад набуває особливої актуальності. Ключову роль у цьому процесі відіграють інвестиції — як державні, так і приватні, спрямовані на підвищення рівня безпеки, екологічної збалансованості та соціальної згуртованості на місцевому рівні.

Стійкість територіальної громади визначається як її здатність ефективно протистояти зовнішнім шокам, швидко відновлюватися та забезпечувати сталий розвиток. Інвестиції виступають інструментом, що забезпечує підвищення потенціалу громади в таких напрямах, як інфраструктура, енергетична ефективність, цифровізація, екологічна безпека, охорона здоров’я та освіта. Основні напрями інвестування, що підвищують стійкість територіальних громад: інфраструктурна модернізація, енергоефективність, цифровізація управління, соціальна інфраструктура, збереження природного середовища.

Для ефективного управління процесами збереження стійкості територій необхідна система фінансових, організаційних і правових інструментів, що забезпечують залучення та розподіл інвестиційних ресурсів.

Основними фінансово-організаційними інструментами реалізації інвестиційної діяльності у цій сфері є: публічно-приватне партнерство (PPP), фінансування з боку міжнародних донорів (ЄС, Світовий банк, USAID тощо), державні інвестиційні програми з елементами екологічної, соціальної та управлінської ефективності, енергоефективность будівель, створення нових "зелених" робочих місць.

Основним правовим інструментом у сфері інвестиційної діяльності в Україні є законодавство, яке регулює взаємовідносини між усіма суб’єктами інвестиційного процесу – інвесторами, замовниками, підрядниками, постачальниками, а також органами державної влади та місцевого самоврядування. Провідними законами, що встановлюють правові, економічні та соціальні засади здійснення інвестиційної діяльності, є Закон України «Про інвестиційну діяльність» [1] та Закон України «Про режим іноземного інвестування» [2]. Ці закони створюють базу для ефективного функціонування інвестиційного середовища, сприяють формуванню прозорих умов співпраці

між усіма учасниками інвестпроцесу, захищають права інвесторів та стимулюють приток капіталу в стратегічні сектори економіки.

Інвестиції, спрямовані на підтримку сталого розвитку, можуть мати мультиплікативний ефект: поліпшення якості життя, підвищення економічної активності, екологічну безпеку та зміцнення соціального капіталу громади. Такий підхід є важливим і для державної політики, і для локальних стратегій розвитку.

В Європейському Союзу запроваджена Європейська Зелена угода з метою збереження стійкості територій та громад. Європейська Зелена угода (European Green Deal) − це стратегічна ініціатива спрямована на досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року [3]. Основна ідея полягає в тому, щоб через інвестиції в "зелену" трансформацію забезпечити не лише екологічну стабільність, але й економічне зростання та соціальну справедливість.

Інвестиції в рамках цієї програми охоплюють декілька ключових напрямів: перехід від викопного палива до відновлюваних джерел енергії (сонячна, вітрова, біоенергія); масштабна модернізація транспортної системи, зокрема заміна автомобілів з двигунами внутрішнього згоряння на електромобілі, розвиток мережі зарядних станцій; підвищення енергоефективності будівель.

Незважаючи на виклики, що постають перед Україною, окремі об’єднані територіальні громади (ОТГ) демонструють успішний досвід залучення інвестицій для забезпечення сталого розвитку. Це свідчить про високий потенціал місцевого самоврядування у формуванні стійкого економічного та екологічного середовища. Завдяки законодавчій ініціативі «зелений тариф», приватні інвестора та домогосподарства змогли не лише зменшити залежність від централізованого постачання електроенергії, але й створити додаткові джерела доходів до місцевих бюджетів. Такі інвестиції сприяють не лише екологічній, а й фінансовій стійкості територій. Іншим позитивним прикладом є реалізація проєктів з модернізації водоканалів, зокрема у Сумській області [4].

Отже, інвестиції в збереження стійкості територій є стратегічно важливими для довготривалого розвитку громад. Вони дозволяють зменшити вразливість населення, забезпечити сталість інфраструктури та сприяти економічному зростанню. Успішна реалізація інвестиційних проєктів потребує наявності чітких стратегій, прозорих процедур, якісної підготовки кадрів та міжсекторальної співпраці.

Література:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-XII від 18.09.1991 зі змінами [режим доступу] – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text
2. Закон України «Про режим іноземного інвестування» № 94/96-ВР від 19.03.1996 зі змінами [режим доступу] – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text
3. European Green Deal [режим доступу] – https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-green-deal/

4. Сонячні електростанції для водоканалів: бар'єри та можливості, режим доступу [режим доступу] – https://ecoclubrivne.org/spp_waterutilities_opp/

УДК:368

БРАТЮК В.П.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівський державний університет
КАРАБИНЬОШ С. В.
магістр
Мукачівський державний університет

ЕФЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СТРАТЕГІЇ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У складних умовах трансформації економіки, зумовленої глобалізаційними процесами, цифровими інноваціями, кліматичними викликами та збройними конфліктами, страхові компанії опиняються перед необхідністю перегляду традиційних моделей управління та планування. Ефективне планування страхової діяльності в таких умовах є критично важливим елементом забезпечення не лише фінансової стійкості, а й довіри споживачів та стейкхолдерів.

В Україні, де страхова галузь демонструє високий потенціал зростання, але й водночас стикається з викликами недостатньої капіталізації, фрагментації ринку, низької страхової культури, значення ефективного планування зростає в рази [1]. Планування є не лише функцією управління, а й інструментом формування стратегічних пріоритетів, мобілізації ресурсів та адаптації до зовнішніх загроз.

Планування в страховій діяльності охоплює систему науково обґрунтованих рішень щодо цілей, засобів і механізмів досягнення бажаного фінансового результату, з урахуванням специфіки ринку, типів страхування, ризиків та законодавчого регулювання [2]. На теоретичному рівні ефективне планування базується на таких підходах:

- **Системний підхід**, який розглядає страхову компанію як цілісну організацію з внутрішньою структурою, що реагує на зовнішнє середовище.
- **Ризикоорієнтований підхід**, що акцентує увагу на управлінні ризиками в кожному етапі планування.
- **Цільовий підхід**, у межах якого встановлюються пріоритети залежно від стратегічного профілю компанії.
- **Сценарне планування**, що дозволяє моделювати різні варіанти розвитку подій (економічних, регуляторних, техногенних) та адаптувати бізнес-модель [3].

Планування може здійснюватись у короткостроковій (до одного року), середньостроковій (1–3 роки) та довгостроковій (5+ років) перспективах.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/